

OBSAH

Úvod	9
Kapitola 1	
Jak se autor dívá na chod dějin a na jejich poznávání	13
1.1. Není poznání bez srovnávání: jsou minulé události srovnatelné?	17
1.2. Jak na komparaci: několik názorů	19
1.3. Jak na komparaci: rozprava o metodě	29
Kapitola 2	
Místo, kde žijeme: Evropa a její regiony	41
2.1. Čím se liší dějiny evropské společnosti od dějin ostatních kontinentů?	43
2.2. Evropa regionů – to není jen Západ a Východ	52
2.3. Střední Evropa: skutečnost, mýtus nebo výmysl intelektuálů?	58
Kapitola 3	
Proč se evropské regiony proměňovaly nerovnoměrně?	69
3.1. Co je nerovnoměrnost a podle čeho ji určit	76
3.2. Komparace jako cesta k vysvětlení nerovnoměrnosti	83
3.3. Rozdílné tváře venkova: nevolníci, sedláci, statkáři	94
3.4. Kupci jako spolutvůrci evropské jednoty i nerovnoměrnosti	107
Kapitola 4	
Dějiny národa a kontinentu – jak to patří dohromady?	115
4.1. Každý národ potřebuje své dějiny – ale jak na to?	120
4.2. Společné dějiny jako cesta k evropanství?	132

Kapitola 5	
Proč reformace někde zvítězila a jinde nikoli?	145
Kapitola 6	
Krise není úpadek ani kolaps: příklad krize 17. století	159
Kapitola 7	
Revoluce jako náhlá změna systému	177
7.1. Jsou revoluce jedinečné?	183
7.2. Komparací k vysvětlení revolucí, jejich příčin a předpokladů	200
7.3. Revoluce jako strašák nebo jako vzor k následování?	210
Kapitola 8	
Evropský národ jako odvěká či novodobá pospolitost?	223
8.1. Cesty k modernímu národu: shody a rozdíly	226
8.2. Úspěšná národní hnutí: náhoda či nutnost?	235
8.3. Bylo české národní obrození evropskou zvláštností?	243
8.4. Proč se některý národ „probudil“ dříve a jiný později?	254
8.5. Není (národnostní) menšina jako menšina	263
8.6. „Nový nacionalismus“ v Evropě: historická zkušenost	277
Kapitola 9	
Odkud přicházely vzdělané elity? Někde z vlastních řad, jinde z lidu	285
Kapitola 10	
Alternativy v dějinách, aneb: muselo se vše stát tak, jak se stalo?	297
Závěr:	
Poznávání souvislostí nebo slepá ulička intelektuální hry?	313
Zusammenfassung	320
Věcný rejstřík	327
Zeměpisný rejstřík	335